

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Direktoratet for naturforvaltning

postmottak@dirnat.no

Vår ref: 514

Deres ref:

Hvalstad, den: 31.01.11

Innspill til kommende revisjon av jakttidforskriften

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til anmodning om innspill i forkant av ferdigstillingen av høringsdokumenter vedrørende revisjon av jakttidforskriften.

Generelle merknader

Myndighetene har nå gjennom flere år lagt vekt på at rettighetshaverne skal ta større ansvar for forvaltningen av de jaktbare vilt- og fiskeartene. En konsekvens av en slik linje bør også være at de offentlige fastsatte jakttiden bør være romslige. I den grad ressursmessige eller andre forhold tilsier behov for eksempelvis å regulere uttaket, bør dette kunne håndteres gjennom grunneiernes/rettighetshavernes forvaltning av sine områder, gjerne i samarbeid med lokale jeger- og fiskerforeninger. Forsøk på detaljregulering gjennom offentlige jakttider blir for upresist og skaper et dårlig utgangspunkt for lokaltilpassede løsninger. De offentlige jakttidene skal ivareta overordnede hensyn som eksempelvis yngletidsfredning.

Mange av tilbakemeldingene fra en innspillrunde gjennomført i egen organisasjon understreker at det er stor oppslutning om å få til videre og mer koordinerte jakttider for de jaktbare sjøfuglene. Fokus rettes særlig mot skarv og behov for utvidelser av jakttidene både i for- og bakkant av gjeldende jakttid.

Utover de konkrete innspillene som vi ønsker at DN skal ta med i den kommende jakttidshøringen, ønsker NJFF en videreføring av gjeldende av jakttider.

Jakt på skarv

Bestandssituasjonen for skarv er generelt god. Mellomskarv som er en underart av storskarv har i løpet av det siste 10-året etablert seg flere steder i Sør Norge og representerer i dag en betydelig miljømessig utfordring flere steder. Dette dels fordi den hekker i store kolonier hvor vegetasjonen blir sterkt påvirket og delvis dør på grunn av overgjødsling. Den mest alvorlige belastningen er imidlertid den betydelige predasjonen mellomskarven påfører de sårbare torskebestandene i Skagerakområdet. Dette er belyst i en forskningsrapport fra fiskerimyndighetene.

Når det gjelder bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for skarv (storskarv og mellomskarv), viser vi også til innspillet fra Fylkesmannen i Vest-Agder. Fylkesmannens beskrivelse er i tråd med de tilbakemeldingene NJFF har mottatt, og de understreker at det er grunnlag for å utvide jakttidene både for å oppnå tilstrekkelig beskatning av arten og for å fange opp utfordringene skarven utgjør for torskebestandene i regionen. I rapporten "*Kysttorskeforvaltning på Vestlandet og langs Skagerakkysten*" fra Havforskningsinstituttet

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

(2008) anbefales det at jakttiden for skarv på kyststrekningen Stad – svenskegrensen settes til 21.08 – 28.02/29.02 av hensyn til torsken.

Anbefaling:

NJFF ser det som viktig at DN prioriterer å høre på en jakttid for skarv (storskarv og mellomskarv) fra 21. august til 23. desember. I praksis innebærer dette at jakttiden på storskarv i sjøen fra Rogaland til Finnmark samt i ferskvann over hele landet vil bli fra 21. august, samt at jakten i områdene som omfattes av den frie jakten på hav og fjord fra svenskegrensen til og med Vest-Agder kan starte 10. september.

Jakt på gås

Jakt på ikke-hekkende del av gåsebestander

Forvaltningsregime og justering av jakttidene for gås har vært en gjenganger i forbindelse med jakttidshøringene og i andre sammenhenger. NJFF er opptatt av at vi også i framtiden skal kunne drive forvaltning av gås gjennom jakt. Vi mener det arbeidet som gjøres for å få en bedre organisering og gjennomføring av jakta skal videreføres. Parallelt med dette ønsker vi at DN skal høre på muligheter for en prøveordning med jakt på ikke-hekkende gjess når disse opptrer separat fra den hekkende delen av bestanden.

I Sverige har man benyttet en slik ordning. NJFF mener vi bør ta med oss de svenske erfaringene som har vist at den svenske skyddsjakten over dyrket mark er et godt bidrag både for felling av skadegjørende individer og for å ta ut større andeler av bestanden som ikke inngår i hekking.

Det er samtidig viktig at vi fortsatt bidrar til å sette fokus på organiseringen og selve gjennomføringen av jakta, slik at dette gjøres på en måte som fremmer uttaket og ikke bidrar til at fuglene trekker vekk. Dette bør gjøres parallelt med å etablere en prøveordning med jakt på den ikke-hekkende delen av bestanden. NJFF vurderer dette til å være en interessant løsning, og ser ikke behov for å gå inn på diskusjon omkring vårjakt.

Jakt på hvitkinngås

Det er etablert en voksende bestand av hvitkinngås flere steder rundt Oslofjorden. Dette er hvitkinngjess som stammer fra parkfuglbestander i Sverige og tilhører ikke den arktiske bestanden. Denne bestanden blander seg heller ikke med den opprinnelige bestanden av arktiske hvitkinngjess under høsttrekket. Administrasjonen vurderer at det er ønskelig at også denne bestanden skal forvaltes gjennom ordinær jakt

Anbefaling:

NJFF anmoder DN om å arbeide for å få på plass en prøveordning med jakt på den ikke-hekkende delen av Kanada- og grågåsbestandene. Samtidig må fokus fortsatt være på bedre organisering og gjennomføring av jakten for å fremme uttaket og bidra til at fuglene ikke trekker vekk. Herunder bør det settes fokus på behov for god grunneierorganisering for å legge til rette for utnyttelse av jaktmulighetene.

NJFF foreslår videre at det høres på forslag om å åpne for jakttid på hvitkinngås i de områder hvor rømte parkfugler av arten har etablert egne bestander som ikke tilhører den opprinnelige

NORGES Jeger- og Fiskerforbund

arktiske populasjonen. Denne jakttiden bør sammenfalle med jakttiden på øvrige gåsearter i disse områdene.

Jakttid for rådyr

NJFF vil igjen anmode om at DN hører på en oppstart av den ordinære rådyrjakta og muligheten til å benytte drivende hund fra og med 10.09.

NJFF kan ikke se at det er noe som skulle tale imot å flytte fram jaktstarten slik vi foreslår, verken biologisk eller i forhold til andre brukerinteresser. Tidligere jaktstart for den ordinære rådyrjakta vil ikke utgjøre noen trussel i forhold til å ta ut for mange dyr av ulike kategorier, da antall dyr som kan felles ikke påvirkes av tidligere jaktstart.

Når det gjelder forholdet til andre brukergrupper, har en årelang innsats med aversjonsdressur medført en situasjon der bruk av drivende hunder ikke bør utgjøre noen utfordring i forhold til beiteinteressene.

Erfaringene fra annen småviltjakt som starter opp 10.09 viser at dette ikke har medført konflikter med andre friluftslivsinteresser og deres bruk av de samme områdene. Dette gjelder også i forhold til bruk av drivende hund i forbindelse med eksempelvis harejakt.

Dersom enkelte rettighetshavere ønsker å utsette jaktstart i sine områder, vil det jo selvsagt være full anledning til det, slik det også er for all annen jakt. Imidlertid vil en framskyndet jaktstart gi en lengere jaktperiode i en tid på året der jaktforholdene kan være gode, både for hund og jeger.

Anbefaling:

NJFF ber om at den generelle jaktstarten for rådyrjakt med drivende hund kan starte opp 10. september.

Jakt på hønsfugl

Vinterjakt på tiur og orrhane

NJFF ønsker at DN skal høre på endring av jakttiden for skogsfugl slik at det åpnes for jakt på tiur og orrhane videre utover i januar. Mulighetene for toppjakt på tiur og orrhane i vinterkledde skoger blir av mange vurdert som veldig attraktivt. I Sverige har man denne muligheten i dag.

Utfordringene knyttet til denne type toppjakt, er at det er mulig å ta ut betydelige andeler av lokale bestander under gunstige forhold. Det er derfor viktig at rettighetshavere/grunneiere som eventuelt ønsker å benytte seg av en slik jaktmulighet, har på plass en ordning som sikrer en fornuftig regulering av uttaket. Bruk av kvoter vil være aktuelt. NJFF mener imidlertid at dette taler imot en utvidelse av jakttiden slik vi ønsker.

Vinterjakt for rype

NJFF vil samtidig benytte anledningen til å rette oppmerksomheten mot vinterjakt for rype. I kjølvannet av økende fokus på mer kunnskapsbasert forvaltning og dels lave bestander av rype i en del områder, har flere aktører i ulike sammenhenger tatt til ordet for å droppe vinterjakten. NJFF opplever at debatten om vinterjakt kan bli for ensidig fokusert på fordelene

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

ved å stoppe denne. For noen er det vinterjakt på rype som gjelder. Forholdene i noen områder kan være slik at de egner seg best for rypejakt vinterstid. Det vil være feil dersom man fjerner muligheten for jegerne til også å utnytte denne delen av jakta. Uttaket av rype kan reguleres gjennom andre tiltak, eksempelvis gjennom bruk av ulike typer kvoteordninger, framfor å stenge muligheten for vinterjakt. NJFF vil derfor advare mot at det legges opp til en endring i jakttiden for rype som innebærer at mulighetene for vinterjakt kortes inn eller i ytterste konsekvens fjernes helt.

Anbefaling:

NJFF bør foreslå at det åpnes for jakt på tiur og orrhane ut januar måned og samtidig understreke behovet for at rettighetshavere/grunneiere legger rammer for et regulert uttak av fugl innenfor bærekraftige rammer.

NJFF vil understreke at vi ser det som viktig at man ikke legger opp til endringer i jakttiden for rype som innebærer innkorting eller avvikling av mulighetene for vinterjakt. Behov for å begrense uttaket av ryper gjennom jakt, bør kunne håndteres på andre måter enn en innkorting av de offentlig fastsatte jakttidene.

Jakttid elg og hjort og samjakt

Spørsmålet om utvidede jakttider for elg og hjort har vært oppe ved en rekke jaktidsrevisjoner. Dette har også ført til at jakttidene for disse artene er vesentlig utvidet i løpet av de siste jaktidsrevisjonene. Gjennom alle disse prosessene med utvidelse av jakttidene har forholdet mellom storviltjakt og småviltjakt og tilrettelegging for samjakt vært et sentralt tema. NJFF har hele veien understreket betydningen av å finne gode løsninger for samjaktutfordringene. I forbindelse med forrige jaktidsrevisjon ga vi klart uttrykk for at vi så positivt på romslige jakttider for elg og hjort så fremt det forelå gode løsninger som sikret samjakt. Vi gikk sammen med Norskog om et felles innspill til løsning på dette området. Dette innebærer i hovedtrekk at følgende elementer utgjør et utgangspunkt for å kunne få utvidet jakttidene for elg og hjort:

- Forvaltningsenheter med minst 25 fellingstillatelser pr år og samtidig minst 35 000 dekar kan be om utvidet jakt. Dette kan gjøres gjennom samarbeid om forvaltningsplan mellom mindre vald/jaktfelt – uten at det for øvrig får konsekvenser for organiseringen av jakten.
- Forvaltningsplanen inneholder tidsangivelse og begrunnelse for utvidelse av jakttiden fram mot 31. januar.
- Planen skal inneholde en beskrivelse av et system for samjakt.
- Planen skal sendes til godkjenning hos fylkeskommunen – kommunen er høringsinstans.
- Systemet skal stimulere til en forvaltning som i større grad bygger på bestandens leveområde gjennom året, noe som også kan bidra til å redusere skader.
- Arealkravet er satt relativt lavt for å gi mulighet til mange, men bør på sikt økes.

NJFF har ikke foretatt noen grundig undersøkelse av erfaringene med samjaktløsninger etter siste jaktidsrevisjon, men tilbakemeldingene fra våre fylkeslag understreker at dette er en betydelig utfordring for mange småviltjegere.

NORGES Jeger- og Fiskerforbund

Hjemmel for tidlig jaktstart når særlige forhold tilsier det

I dag er jakttiden for hjort 10.09 – 15.11. Utover dette kan fylkeskommunen etter søknad fra kommunen utvide jakttiden til 23. desember når det foreligger særlige bestands-, forvaltnings- eller næringsmessige behov. Videre kan fylkeskommunen av hensyn til andre brukere innskrenke jakttiden i form av utsettelse av statstidspunkt, framskyve avslutningstidspunkt og innføre opphold i jakta i hele eller deler av kommunen. Sist kan fylkeskommunen etter søknad fra kommunen utvide jakta i hele eller deler av kommunen til 31. januar der skadegjørende trekkende bestander medfører vesentlige beiteskader. Tilsvarende ordninger gjelder også for elg.

Hjorteforvaltningen på Vestlandet står overfor betydelige utfordringer. NJFF anser en tidligere jaktstart med en ren bukkejaktperiode som lite aktuelt for å løse disse utfordringene. Det er først og fremst en utfordring å øke uttaket av hunndyr og kalv. Det er viktig at man legger trykk på å få på plass bedre løsninger mht organisering og større utbud av jakt på hjort for å øke fellingsprosentene.

Det er store muligheter for å øke uttaket av hjort innenfor gjeldende regelverk ved å tilrettelegge for bedre utnyttelse av jakttiden. Hovedutfordringen i hjorteforvaltningen er å få tatt ut tilstrekkelig antall koller og kalv. Beskatningen av bukk er allerede så stor at det flere steder er mangel på eldre bukker som bidrar til god flokkstruktur i hjortebestanden.

NJFF fremmer altså ingen konkrete forslag om endringer i jakttidene for elg og hjort utover vårt generelle innspill om at vi er positive til romslige jakttider forutsatt at samjaktutfordringene er ivaretatt. Imidlertid ønsker vi å rette søkelyset mot behovet for å kunne vurdere tidligere jaktstart i enkelte områder. Dette for å fange opp spesielle lokale/regionale forhold knyttet til eksempelvis værmessige forhold og dyr som trekker raskt ut av sommerbeiteområder og derfor vanskelig kan beskattes i sommerbeiteområdene uten en tidligere jaktstart. NJFF har også tidligere støttet tidligere jaktstart for enkelte områder som Røyrvik og Lierne kommuner i Nord-Trøndelag ut fra spesielle værmessige forhold. NJFF mener at DN bør høre på et forslag om å innføre en hjemmel i jakttidforskriften som gir fylkeskommunene mulighet til å kunne åpne for en tidligere jaktstart på elg og hjort under særskilte forhold. En slik ordning vil da være en parallell til den muligheten fylkeskommunen i dag har til å utvide jakttiden etter anmodning fra kommunen. En slik mulighet bør kunne benyttes når det foreligger særlige forhold som tilsier at en tidligere jaktstart vil være nødvendig eksempelvis i forhold til å ta ut fastsatte kvoter eller begrense eventuelle beiteskader. NJFF forutsetter at også bruk av en slik eventuell mulighet, stiller krav om at det foreligger gode samjaktløsninger.

Anbefaling:

NJFF viderefører sitt generelle grunnsyn mht romslige jakttider for elg og hjort der kravet om etablerte ordninger for samjakt legges til grunn. NJFF støtter en videreføring av ordningen med felles jaktstart 10. september for elg og hjort for Vestlandsfylkene.

Videre anmoder NJFF DN om at fylkeskommunen får hjemmel til å fastsette tidligere jaktstart for elg og hjort etter søknad fra kommunen.

Ærfugl

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Når det gjelder utvidet jakttid, har vi også tidligere tatt dette opp. Antall dager med gode jakt dager for jakt på sjøen er ofte begrenset, slik at lengere jakttid er ønskelig også av den grunn. Mest mulig lik jakttid for ulike småviltarter som jaktes i samme områdene er også ønskelig.

NJFF ønsker en endring av jakttidene som samkjører jakttiden for skarv og ærfugl. Det innebærer i praksis at vi ønsker at ærfuglen skal ha en jakttid 10.09 – 23.12. Forholdene for sjøfugljakt er ofte ugunstige, og mange jegere opplever at det kan være langt mellom dager med godt jaktvær. Selv med lange jakttider opplever nok mange at antall jakt dager er svært begrenset. Når forholdene først er gode, er det en klar fordel at man kan ha en samordnet jakttid for flest mulig arter. Da kan jegerne utnytte de mulighetene som byr seg i forhold til å høste av de jaktbare sjøfuglbestandene. Lange jakttider betyr ikke automatisk av man feller et stort antall vilt av de jaktbare artene, men kanskje heller at sjansen for at man kan få oppleve noen gode jakt dager med godt vær, øker.

Mange fryktet at oljeutslippene langs Telemarkskysten i august 2009 kunne gi en negativ bestandsutvikling for sjøfuglene. Ærfuglbestanden ser ut til å holde seg på et høyt nivå og tellinger høsten 2010 på Telemarkskysten viser at "Full City" forliset i 2009 ikke har hatt noen målbar effekt på bestanden av ærfugl.

Dette samsvarer også godt med innspillet som er sendt fra Fylkesmannen i Vest-Agder til DN man oppsummerer en runde blant representanter fra fylkesmennene langs hele Skagerakområdet med at "*Ærfuglbestandene på Skagerakkysten er ut fra årlige tellinger stabil eller i vekst og uttaket ansees å kunne økes uten at bestandene trues*". De samme representantene fra fylkesmennene konkluderer også med at jaktstart må kunne framskyndes, noe som er i tråd med NJFFs syn. NJFF ønsker i tillegg en utvidelse også i etterkant fram til jul som en del av en felles jakttid for sjøfugl i perioden 10.09 – 23.12.

I rødlisten som kom fra artsdatabanken i 2010 står ærfugl listet som en art med livskraftige bestander i Norge. Artens bestandssituasjon tilsier at det bør kunne åpnes for jakt på denne arten i et langt større område enn hva som er tilfellet med gjeldende jakttider. NJFF mener at DN bør høre på en utvidelse av jaktområdet til å gjelde hele kysten. NJFF er innforstått med den status ærfuglen har en del steder langs kysten hvor den nærmest betraktes som et husdyr. Imidlertid innebærer ikke det å ha en mulighet til å jakte på arten at det må jaktes over alt. Der grunneierretten gjelder kan grunneier selv avgjøre hvorvidt man ønsker å åpne for jakt eller ikke. Dette vil eksempelvis antakelig være aktuelt i områder der man aktivt forsøker å ivareta gamle tradisjoner med å holde ærfugl som "husdyr" i såkalte dunvær. Innspill fra vår organisasjon i nord, er at de ønsker at det åpnes for jakt.

Anbefaling:

NJFF fremmer krav om at jakttiden for ærfugl settes til 10.09 – 23.12 og at jaktområdet utvides til å inkludere hele kysten.

Oter

NJFF har også i forbindelse med tidligere jakttidshøringer tatt til ordet for at DN bør åpne for lisensfelling av oter. Vi vil gjenta denne anmodning og ber om at DN hører på et om at fylkesmannen for hjemmel til å åpne for lisensfelling av oter i områder der oterbestanden vurderes som god.

NORGES Jeger- OG FISKERFORBUND

NJFF er innforstått med at oteren i den nye rødlista fortsatt har samme status som tidligere. Tilbakemeldingene fra flere av våre fylkeslag er likevel at det observeres et betydelig antall oter i flere områder. Oter tas også ut gjennom skadefellingstillatelser knyttet til oppdrettsanlegg og i lakseførende vassdrag. På prinsipielt grunnlag mener NJFF at den bestandsreguleringen som skjer i form av skadefelling heller burde skjedd gjennom lisensfelling i en definert jakttid. Ved å ta inn en hjemmel i jakttingsforskriften som gir fylkesmannen mulighet for å åpne for lisensfelling i områder der oterbestanden vurderes som god og hvor det i dag felles oter gjennom skadefellingsordninger.

NJFF vil samtidig sette fokus på gode muligheter for å rapportere inn observasjoner av oter. Ordningen med rapportering inn til Artsdatabanken er god, men ordningen har en høy brukerterskel. Dette medfører at denne rapporteringsmuligheten nok i hovedsak benyttes av de som er spesielt interessert, mens mange andre faller av underveis. NJFF vil i den sammenheng vise til rapporteringsverktøyet for observasjoner som nå er etablert i forbindelse med nettsidene til Rovdata. Dette oppfattes som langt enklere for folk flest å benytte seg av. NJFF anmoder om at det legges til rette for et tilsvarende rapporteringsverktøy for oter. DN bør samtidig vurdere om en slik løsning også kan gjøres mer generell og omfatte flere arter.

Anbefaling:

NJFF ber om at DN tar inn en hjemmel i jakttingsforskriften som gir fylkesmannen mulighet for å åpne for lisensfelling av oter i områder med god oterbestand.

NJFF anmoder samtidig om at DN legger til rette for å etablere et forenklet nettbasert rapporteringsverktøy for rapportering av observasjoner av oter.

Anmodning om tilleggstemaer i forbindelse med jakttingshøringen

Opphevelse av dager med jakttingsforbud – endringer i viltloven

NJFF anmoder DN om at de benytter kommende jakttingshøringen til å innhente synspunkter i forhold til å endre viltlovens bestemmelser om dager med jakttingsforbud (§ 10 i viltloven).

De lovfestede dagene med jakttingsforbud har ingen faglig biologisk forankring, men er forankret i et syn om at dagene skal være jakttingsfrie for å ivareta helgedagsfredningen. NJFF mener imidlertid at tiden kan være moden for å ta en ny runde på hvorvidt disse fredningene skal stå ved lag. Samfunnet har endret seg betydelig gjennom de senere årene, og romjulsdagene og påsken er i dag for mange først og fremst dager hvor man tar ut ferie og driver aktivt med ulike typer fritidsaktiviteter, og ikke dager der fokus er på høytid og religion. NJFF mener det er på tide å ta spørsmålet om romjuls- og påskefredning til en ny diskusjon. Selv om utgangspunktet bør være å fjerne hele helgedagsforbudet, kan det også være aktuelt å vurdere løsninger med delvis opphevelse av viltlovens § 10.

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Både jul og påske er ferietid for mange, barn og ungdom har skolefri og mange foreldre tar også ut feriedager. Det ligger derfor godt til rette for å ta med barn og ungdom på jakttur på disse dagene. Fokus har nok fra mange i første rekke vært rettet mot romjulsfredningen fordi dette er dager som kommer rett i etterkant av jaktstutt for en rekke arter. Imidlertid er det også relevant å se påskedagene med fredning i samme runde selv om antall jaktbare arter på den tiden av året er langt færre. Det at færre arter er jaktbare og dermed færre jegere vil være ute, er imidlertid i seg selv ikke et argument for å opprettholde et forbud. Eksempelvis vil påskedagene kunne være veldig aktuelt å utnytte for beverjakt i den i særklasse beste tiden for denne jakten.

Anbefaling

NJFF anmoder om at DN tar med opphevelse av romjulsfredningen og påskefredningen som et tilleggstema til kommende jakttidshøring.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Bjarne Oppegård

Bjarne Oppegård
Gen.sekr.

Siri Parmann /s/
Fagsjef